

РЕШЕНИЕ

№ 344

гр. Стара Загора, 17.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Даниела К. Телбизова Янчева

Членове: Н.й Ил. Уруков
Атанас Д. Атанасов

при участието на секретаря Таня Д. Кемерова Митева
като разгледа докладваното от Атанас Д. Атанасов Въззивно гражданско
дело № 20225500500565 по описа за 2022 година

Производството е образувано е по въззивна жалба на Главна дирекция
„Изпълнение на наказанията“ против решение № 565/24.06.2022 г.,
постановено по гр.д. № 3143/2021 г. по описа на Районен съд – Стара Загора.

Решението се обжалва като частично недопустимо и като неправилно,
поради постановяването му при допуснати съществени процесуални
нарушения, в нарушение на материалния закон и необоснованост.

Досежно частичната недопустимост на обжалваното решение
въззивникът излага оплаквания, че първоинстанционният съд не е обсъдил
това направено с отговора на исковата молба възражение за липса на пасивна
процесуална легитимация за Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“
да отговаря по исковата претенция, касаеща периода до 01.06.2009 г., поради
липсата на правосубектност.

По отношение неправилността на първоинстанционният съдебен акт
въззивникът излага оплаквания за неправилно приложение от страна на съда
на релевантните материално-правни норми от Закона за държавния служител
и Закона за министерството на вътрешните работи в съответните им редакции
във връзка с направеното с отговора на исковата молба възражение за
погасителна давност.

Излагат се също така оплаквания за необоснованост на фактическите
изводи на съда за наличието на положен от ищеца /сега въззиваем/ през
процесния период извънреден труд, подлежащ на компенсиране с

допълнителен платен годишен отпуск, поради нарушаване на съдо-производствените правила за съвкупно и цялостно обсъждане на събраните доказателства.

Неправилно приложение на материалния закон се твърди и при определяне от съда на подлежащите на присъждане суми в брутен размер вместо в нетен такъв, а допуснатото съществено процесуално нарушение се изтъква във връзка с възлагането на всички направени по делото разноси в тежест на въззивната дирекция в нарушение на чл.78, ал.1 от ГПК, както и необсъждането на направеното възражение за прекомерност на заплатеното от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

Претендира се частичното обезсилване на обжалваното решение и съответно прекратяване на делото, а в останалата част отмяна на обжалваното решение и постановяването на ново, с което предявените искове бъдат отхвърлени или уважени в по-нисък размер.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор от насрещната страна – Н. М. П., действащ чрез адв. Н. П., с който жалбата се оспорва като неоснователна.

Излагат се съображения, че постановеното решение е изцяло допустимо, т.к. Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е материално – и процесуално-правно легитимирана като работодател и ответник за целия период на исковата претенция.

Излагат се съображения, че решението е правилно, т.к. е постановено при правилно приложение на материалния закон – ЗМВР досежно погасителната давност, изключващ прилагането по аналогия на ЗДСл.и КТ, и е обосновано, т.к. всички фактически изводи на съда са били направени на база събраните по делото доказателства, при съблюдаване на процесуалните правила за обсъждането им.

Сочи се, че решението съответства на материалния закон и при определяне на присъдените суми в брутен размер, т.к. дължимите данъци и осигуровки следва да бъдат отчислени към момента на плащането им.

Досежно възражението за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение се излагат съображения, че същото правилно не е било уважено, предвид липсата на основания за това.

Претендира се потвърждаване на обжалваното решение и присъждането на разностите пред въззивната инстанция.

В проведеното открито съдебно заседание всяка от страните се представлява от процесуален представител, чрез когото поддържа, респ. оспорва въззивната жалба, и пледира за частично обезсилване и частичната отмяна на обжалваното решение и съответното прекратяване на производството и отхвърляне на иска, респ. потвърждаване на първоинстанционния акт.

Правят искания за присъждане на разноси, а пълномощникът на въззивника прави и възражение за прекомерност на заплатеното от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

Съдът, като съобрази твърденията и възраженията на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Пред районния съд са били предявени от Н. М. П. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГД“ИН“/ кумулативно обективно съединени иски по чл. 212, ал.5 т.2 от Закона за министерството на вътрешните работи от 1997 г. /ЗМВР/ отм. и чл.212, ал.1 т.3 и ал.5 от ЗМВР от 2006 г. отм. и чл.86, ал.1 от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/, с които се претендира присъждането на сумите съответно от 5 400 лв., представляваща обезщетение за неползван допълнителен платен отпуск за положен извънреден труд, и от 100 лв., представляваща обезщетение за забава за периода от 01.12.2020 г. до датата на предявяване на иска.

Ищецът (сега въззивваем) е твърдял в исковата си молба, че до 28.08.2020 г. е работил като държавен служител в ГД“ИН“ при Министерство на правосъдието, на длъжност „надзирател от надзорно-охранителния състав“, с местоизпълнение на задълженията в Затвора в гр.Стара Загора. Носенето на службата се извършвало на 8-, 12- и 24- часови дежурства по предварително изготвени от началника на Затвора в гр.Стара Загора графици, а отчитането на работното време се извършвало сумирано на период от месеца.

Твърди, че за периода от началото на 2003 г. до 31.05.2005 г. е работил на 12- часови дежурства, но фактическата продължителност на смяната му била е била минимум 12 ч. и 45 минути; в периода от 01.04.2005 г. до 31.10.2005 г. е работил на 8- часови дежурства, чиято реална продължителност е била 10 часа и 15 минути, а в периода от 01.11.2005 г. до 31.12.2011 г. е работил отново на 12-часови дежурства, чиято реална продължителност за времето от 01.11.2005 г. до 31.12.2009 г. е била минимум 13 часа, а за времето от 01.01.2010 г. до 31.12.2011 г. е била минимум 12 часа и 45 минути, т.к. е включвала по-ранно отиване на работа преди началото на дежурството и по-късно напускане на работното място след края на дежурството за инструктаж и развод, съответно сдаване на дежурството. Твърди, че при отчитането на отработеното време работодателят не е включвал предвиденото време за почивки за хранене и физиологични почивки. Твърди също така, че работодателят не е отчитал полагания от него нощен труд от осем часа на дежурство, като не е превръщал нощните часове в дневни такива. Във връзка с това твърди, че при сумираното изчисляване на работното му време за всяко тримесечие в периода от началото на 2003 г. до 31.12.2011 г. положението от него извънреден труд не бил правилно отчетен от работодателя чрез неотчитането на 50 часа на тримесечие, и съответно не бил компенсиран с полагащите се дни платен отпуск от по 3 дни на тримесечие. Сочи, че с прекратяването на служебното му правоотношение за него е възникнало правото да получи обезщетение за неползвания допълнителен пратен отпуск в размери от по 150 лв. на тримесечие в рамките на исковия период, или общо от 5400 лв. Тъй като работодателят бил в забава за плащане

на обезщетението му дължал и мораторна лихва в общ размер от 100 лв.

По реда на чл.214, ал.1 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/ е било допуснато изменение на предявените иски по размер, като размерът на главния иск е бил увеличен на 5811,02 лв., а на акцесорният иск е бил увеличен на 351,89 лв.

Ответната главна дирекция (сега въззивник) е оспорила главният иск като частично недопустим поради липсата на процесуална легитимация да отговаря за периода от 01.01.2003 г. до 01.06.2009 г., когато е придобила самостоятелна правосубектност по силата на чл.12, ал.2 и ал.3 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/.

За останалият период от време до 31.12.2011 г. исковите са оспорени като неоснователни поради погасяването на претендираните от ищеца права по давност.

Главният иск е оспорен и по основание като са изложени възражения, че положеният от ищеца извънреден труд е бил отчетен и компенсирал в пълнота в съответствие с нормативната уредба.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е уважил частично предявените от ищеца иски до размерите съответно от 4 932,61 лв. и 298,70 лв., като е приел, че полаганият от ищеца на сменен режим на дежурствата труд не е бил правилно отчетен от работодателя, т.к. не са били отчитани почивките за хранене и времето за инструктаж и развод. С оглед на това е приел, че за исковия период работодателят не е отчетел положен от ищеца извънреден труд от 2 288 часа, от които 1750 часа подлежащи на парична компенсация и 581,74 часа, подлежащи на компенсация с допълнителен отпуск. За формирането на правните си изводи първоинстанционният съд е кредитирал втория вариант на приетото заключение на съдебно-икономическата експертиза, отчитало продължителността на полагания от ищеца труд на 12-часово дежурство с фактическа продължителност от 12 часа и 50 минути, включвайки в работното време времето за хранене и времето за инструктаж и развод, без превръщането на нощния труд в дневен чрез умножаването му по коефициент 0,143.

Правно-относителните обстоятелства са били установени правилно от първоинстанционния съд въз основа на събраните по делото доказателства, а направените фактически изводи са обосновани, поради което въззивният съд препраща към мотивите на обжалваното решение в тази му част.

От събраните в първоинстанционното производство доказателства се установява, че въззиваемият П. е встъпил на държавна служба към Министерство на правосъдието на длъжност „надзорно-охранителния състав“ на 14.03.2003 г. и до 09.07.2004 г. е работил на 8-часови дежурства. За остатъка от исковия период до 31.12.2011 г. е работил на 12-часови дежурства, чиято фактическа продължителност е била по-голяма, т.к. служителите от надзорно-охранителния състав са отивали на работа 30 минути преди началото на дежурството си, за да се екипират и да бъдат инструктирани и съответно са си тръгвали 15-20 минути след края на

дежурството. През времетраенето на дежурството служителите, в т.ч. и П., не са ползвали фактическа почивка за хранене, т.к. е трябвало да бъдат през цялото време на разположение, а при отчитането на работното време работодателят не е отчитал 45 минути на дежурство, предвидени за почивка за хранене и физиологична почивка.

Установено е от приетото и неоспорено заключение на съдебно-техническата експертиза че при отчитане на реална продължителност на 12-часово дежурство като 12 часа и 50 минути, без превръщане на нощния труд в дневен чрез умножаване по коефициент 0,143, за процесния период Н. П. е положил извънреден труд от 2 288 часа, от които 1750 часа подлежащи на парична компенсация и 581,74 часа, подлежащи на компенсация с допълнителен отпуск. Размерът на полагащото се обезщетение за неползвания допълнителен отпуск е 4 932,61 лв., а на мораторната лихва за периода от 01.12.2020 г. до 06.07.2022 г. е 298,70 лв.

Въззивният съд, след като подложи на самостоятелна преценка доказателствата и обсъди защитните тези на страните, при съблюдаване на очертаните с въззивната жалба предели на въззивното производство, намери същата за неоснователна.

Възражението на въззивната ГД „ИН“ за частична недопустимост на решението е неоснователно, т.к. изложените от страната обстоятелства не обуславят липсата на пасивна процесуална легитимация.

Пасивната процесуална легитимация се определя от твърденията на ищеца за спорното правоотношение – страни и правопораждащ фактически състав.

В случая се твърди, че след прекратяване на носенето на държавната служба на 28.08.2020 г. Н. П. е придобил право на обезщетение за неползван допълнителен платен отпуск, като към този момент функцията на негов работодател се изпълнява от ГД „ИН“ към Министерството на правосъдието, която представлява самостоятелно юридическо лице.

Обстоятелството, че ГД „ИН“ се е обособила като самостоятелна структура в рамките на Министерството на правосъдието с влизането в сила на ЗИНЗС не води до липсата на пасивна процесуална легитимация на въззивната главна дирекция, т.к. с предявеният срещу иск не се претендира присъждането на възнаграждение за положен извънреден труд за периода от началото на 2003 г. до 01.06.2009 г., т.е. възникнали в рамките на този времеви период имуществени права на ищеца, а се претендира възникнало към 28.08.2020 г. имуществено право, за чието изпълнение следва да отговаря правосубектният към този момент негов работодател.

По идентични съображения е неоснователно и оплакването във въззивната жалба за неправилност на обжалваното решение поради неправилно приложение от страна на съда на релевантните материално-правни норми от Закона за държавния служител и Закона за министерството на вътрешните работи в съответните им редакции във връзка с направеното с отговора на исковата молба възражение за погасителна давност.

В конкретният казус правоотношението между страните се е уреждало в закона за изпълнение на наказанията и правилника за прилагането му, а след приемането на ЗИНЗС – от този закон, които на своя ред са препращали към съответните действащи ЗМВР от 1997 г. и 2006 г., и двата понастоящем отменени.

В тази връзка е налице специална нормативна уредба, която изключва приложението на Закона за държавния служител досежно правото на допълнителен отпуск при положен извънреден труд.

Двата посочени по-горе ЗМВР не са предвиждали възможност ищецът като държавен служител по смисъла на ЗМВР да може да упражни правото си на допълнителен отпуск по чрез едностранно волеизявление и това следва от естеството на задълженията, които той е имал, недопускащи възможността сам да реши кога да преустанови тяхното изпълнение.

Същевременно е била налице законова забрана за замяна на правото на допълнителен отпуск с парична компенсация докато трае служебното правоотношение.

Ето защо правото на парично обезщетение за неползван допълнителен отпуск възниква едва с прекратяване на служебното правоотношение и погасителната давност за това вземане съответно започва да тече от този момент, който е момента и на настъпване на изискуемостта му. /в този смисъл виж решение № 118/17.05.2022 г. по гр.д.№ 897/2019 г. на 4-то г.о. на ВКС/

Неоснователно е и възражението на въззивната главна дирекция за необоснованост на фактическите изводи на първоинстанционния съд относно наличието на положен от Н. П. през процесния период извънреден труд, подлежащ на компенсиране с допълнителен платен годишен отпуск, поради нарушаване на съдо-производствените правила за съвкупно и цялостно обсъждане на събраните доказателства.

Първоинстанционният съд е обсъдил поотделно и в съвкупност всички събрани по делото доказателства и е дал вяра на показанията на разпитаните по почин на ищеца свидетели относно фактическата продължителност на изпълнение на задълженията по надзор и охрана в Затвора в гр.Стара Загора.

В тази насока правилно не е кредитирал изцяло показанията на свидетеля Бошнаков в частта им, в която свидетелят е твърдял, че инструктажа на застъпващите на дежурство служители се е извършвал след началото на смяната в 08:00 ч. В тази им част показанията на този свидетел се явяват изолирани и опровергани от кредитираните показания на другите двама свидетели, а освен това в тяхната цялост показанията на този свидетел относно тези обстоятелства са вътрешно противоречиви, т.к. впоследствие сочи, че по нормативна уредба се е изисквало служителите да се явяват на работа 15 минути преди началото на дежурството, т.к. процесът на охрана в затворническото общежитие трябва да е непрекъсваем. Командирът на отделението е попълвал началния част на застъпване на дежурство на служителите и те е следвало да я подпишат, като не са имали право да въведат реалния начален час и край.

Неоснователно е оплакването във въззивната жалба за неправилно приложение на материалния закон при определяне от съда на подлежащите на присъждане суми в брутен размер вместо в нетен такъв, т.к. удържането на данък върху подлежащите на плащане съдебно установени вземания за възнаграждения и обезщетения за труд се извършва към момента на изплащането им, а не към момента на съдебното им установяване.

Неоснователно е и оплакването за допуснато съществено процесуално нарушение във връзка с възлагането на всички направени по делото разноси в тежест на въззивната дирекция в нарушение на чл.78, ал.1 от ГПК, както и необсъждането на направеното възражение за прекомерност на заплатеното от насрещната страна адвокатско възнаграждение.

Действащият ГПК предвижда специален ред по чл.248 от ГПК за разрешаване на спор между страните относно разноските, а законосъобразността на първоинстанционното решение в тази му част не може да бъде предмет на въззивно обжалване, ако не е била изпълнена предвидената в посочената разпоредба процедура по изменение или допълване на решението в частта за разноските.

В настоящият случай производство по чл.248 от ГПК не е било инициатирано от въззивната ГД „ИН“ по предвидения в закона ред, поради което и тези въпроси относно разноските не следва да бъдат разглеждани в настоящото производство.

По изложените съображения въззивният съд намира за неоснователни възраженията във въззивната жалба за постановяване на обжалваното решение постановяването му при допуснати съществени процесуални нарушения, в нарушение на материалния закон и необоснованост и счита, че първоинстанционният съд е постановил едно правилно решение, което следва да бъде потвърдено.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора въззивваемият имат право на разноси за въззивната инстанция.

Такива следва да му се присъдят в размер на 1 000 лв. за платено от него адвокатско възнаграждение, съобразно представения договор за правна защита и съдействие от 15.09.2022 г.

Съдът намира за неоснователно възражението на ГД „ИН“ за прекомерност на заплатеното от Н. П. адвокатско възнаграждение за неоснователно, т.к. определено по реда на чл.2, ал.5, чл.7, ал.2 т.1 и т.2 от Наредбата за минималните възнаграждения на адвокатските възнаграждения, в редакцията ѝ от Д.В. бр.68 от 31.07.2020 г., дължимото за въззивното производство минимално адвокатско възнаграждение е 875,28 лв.

Съотнесено към тази сума заплатеното от въззиваемия адвокатско възнаграждение от 1 000 лв. не се явява прекомерно, т.к. надвишава минималния размер със сума, която е по-малка от дължимия върху възнаграждението от адвоката данък.

Воден от изложените мотиви и на основание чл.271, ал.1 пр.1-во от

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 565/24.06.2022 г., постановено по гр.д. № 3143/2021 г. по описа на Районен съд – Стара Загора в частта му, в която ГД „ИН“ е осъдена да заплати на Н. М. П. сумите от 4 932,61 лв. – обезщетение за неползван допълнителен отпуск от 73 дни за положен в периода от м.07.2004 г. до 30.06.2011 г. извънреден труд, ведно със законната лихва за забава върху сумата , считано от 06.07.2022 г. до окончателното ѝ изплащане и 298,32 лв. – мораторна лихва за периода от 01.12.2020 г. до 06.07.2022 г., както и 1145,93 лв. –разноски, и ГД „ИН“ е осъдена да заплати в полза на бюджета на съдебната власт държавна такса от 209,25 лв. и 640 лв. за възнаграждение за вещо лице.

В останалата му част решение № 565/24.06.2022 г., постановено по гр.д. № 3143/2021 г. по описа на Районен съд – Стара Загора не е обжалвано и е влязло в сила.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието, със седалище и адрес на управление : гр.С., ***, да заплати на Н. М. П., ЕГН – *****, с адрес: гр.Ч., *** сумата от **1 000 лв.** /хиляда лева/ - съдебно-деловодни разноски пред въззивната съдебна инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____